

॥ अथ श्रीसार्वांसच्चरीत ॥ अध्याय ३१ ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीकुलदेवतायै नमः ॥
श्रीसीतारामचंद्राभ्यो नमः ॥ श्रीसद्गुरुसार्वांनाथाय नमः ॥ फाटल्या अध्यायांत जालें कथन ।
सप्तशृंगीच्या भक्ताचें आख्यान । माधवरावांची आंगवण्यू पूर्ण । घेतली पावोवन श्रीसार्वांन ॥१॥
कशें दिलें सपनां दर्शन । खुशालशेट, रामलालाक पसून । कसो घेतलो दवरून । निर्वाणा मेरेन
रामलालाक ॥२॥ ताचे परस वेगळी ही कथा । श्रोत्यांनो नमळायेन आयकात आतां । मानस सरोवरा कडेन
संन्याशाक मेळटा । निजमुक्तताय कशी ताची ॥३॥ मानकर नूलकर मेघाच्यो कशे तरेन । पूर्ण केल्यो इत्सा पुरायेन । हे
तर मनीस, एका वागाक पसून । दिलो जागो चरणां कडेन ॥४॥ कथा आसात बन्योच 'विस्तृत । ग्रंथविस्तार
जातलो तातूंत । म्हणून सांगां सारूच फकत । जातल्यो हितसाधक तुमकांय ॥५॥ निमाण्या वेळार जशी बुद्ध ।
तशी प्राण्यांक मेळटा कार्यशक्त । किडे भयान भंवरे जातात । हरणाच्या प्रेमान सुस्त सामके ॥६॥ निमाण्या वेळार
जें जें ध्यान । तें त्याच रुपांत पुनर्जनन । भगवंत चरणीं जाले जाल्यार लीन । जाता तो 'जल्मविहीन ॥७॥ हेच
खातीर नामस्मरण । लायलो अभ्यास हेच कारण । प्रसंगार वच्चें न्हय गोंदळून । निमाण्या वेळार उरची याद ॥८॥
जीणभर जागृत रावलो । निमाण्या वेळार जर न्हिदलो । जाल्यार तो अखेरेक फुकट गेलो । म्हणुनूच केलो
सत्संग ॥९॥ म्हणून जे भक्त भावार्थी । ते जीव औंपतात संतां हातीं । कित्याक तर जे जाणटात गती-निर्गती ।

१. लांबरुंद. २. शुन्य.

निमाणेचे सांगाती तेच एक ॥१०॥ ह्या अर्थाची गोड कथा । साई मुखार घडिल्ली वार्ता । आयकतना दिसतली
 श्रोत्यांच्या चिन्ता । भक्तवत्सलताय श्रीसाईंची ॥११॥ खंय मद्रास खंय शिरडी । खंय मानस सरोवर 'दरडी । कशी
 भक्तांची भरतकूच घडी । हाडटाले ओडीत पांयां कडेन ॥१२॥ एकदां संन्यासी मद्रासी एक । मद्रासच्यान मानसरोवराक ।
 सरलो भायर वचपाक । विजयानंद नांव जाचें ॥१३॥ एका जपानी प्रवाशाचो । नकासो मानसरोवराचो । पळोवन
 केलो निश्चेव मनाचो । दर्शनाचो उत्कट ॥१४॥ वाटेंत लागलो शिरडी गांव । कानार पडलो बाबांचो प्रभाव ।
 दर्शनाची धरून 'हांव । आयले जागो सोदीत ॥१५॥ साई म्हाराज व्हड संत । किर्तीविंत संवसारभरांत । आयकून
 धरलो दर्शनाचो हेत । थांबले वतना वाटेर ॥१६॥ तेना शिरडींत आयिलले । स्वामी सोमदेव हरिद्वाराचे । योगायोगान
 दोगांयचें । मेळप जालें भक्तां मदीं ॥१७॥ विचारलें तांकां संन्याशान । मानस सरोवर कितलें पयस हांगाच्यान ।
 पांचशें मैल म्हणलें स्वामीजीन । आसा तें गंगोत्रीचेर ॥१८॥ थंय झेल बरोच पडटा । पन्नास कोसांचेर भाशा
 बदलता । भूतानाच्या लोकांक दुबाव येता । पिडटात ते खूब परक्यांक ॥१९॥ स्वामीमुखांतलें वर्तमान । आयकून
 संन्याशी जालो खिन्न । जालें ताचें दुबावीत मन । चिंतामग्न जालो भोव ॥२०॥ घेतलें बाबांचें दर्शन । घालें पांयांचेर
 लोटांगण । खुशालभरीत जालें मन । बसले आसन घालून ॥२१॥ तेना बाबांक आयलो राग । म्हणलें ताणी
 थंयच्या भक्तांक । घालात धांवडावन ह्या संन्याशाक । गरज ना हांगा बसपाची ॥२२॥ पयलींच संन्याशी तो नवो ।
 सभाव बाबांचो खबर नासलो । मनांत जरी लज्जीत जाललो । बसलो सेवा नियाळीत ॥२३॥ सकाळचो भरिल्लो
 दरवार । मशिदींत मंडळी चिक्कार । भक्तीची पद्ददत, पुजा संभार । पळोवन भोव अजापलो ॥२४॥ कोण बाबांचे

१. देगण. २. आस. ३. साहित्य.

पांय धुयताले । कोण आखाण्याचें तीर्थ घेताले । शुद्ध सद्भावान पियेताले । लायताले दोळ्यांक एकएकलो ॥२५॥

कोण लायताले तांकां गंध । कोण लायताले अन्तर सुगंध । ब्राह्मण-क्षुद्र आदीं जाती ‘बंध । गेल्ले संबंद

विसरून ॥२६॥ बाबा जरी तिडकल्ले । संन्याशी प्रेमिनश्ठेन उचांबळिल्ले । पावल तांचें वळना जालें । जमलेना

उठप जाग्या वयल्यान ॥२७॥ रावले दोन दीस शिरडीक । इतल्यान आयलें पत्र एक । गांवांत आवयक आयिल्लो

आताक । म्हणून जालो तो निराश ॥२८॥ आवयक मेळपाचें आयलें मनांत । वच्चेंशें दिसलें परत गांवांत । मात

जेन्ना बाबा आज्ञा दीत । तेन्नाच भायर सरपाचें ॥२९॥ मागीर तें पत्र धरून हातांत । संन्याशी गेलो मशिदींत ।

सांगून आवयचो वृत्तांत । केली विनवणी बाबांक ॥३०॥ म्हाराज साई समर्था । मनांत आवयक मेळपाची इत्सा ।

आज्ञा दियात प्रसन्नचित्ता । म्हाका फुडल्या प्रवासाक ॥३१॥ बाबांच्या चरणीं घेतलें घालून । दियात आज्ञा कृपा

करून । प्राण गळ्या कडेन हाडून । आसतली आवय हांतरुणार ॥३२॥ आसतली पळयत म्हजी वाट । घेवं दी

म्हाका तिची भेट । जातले तिचे उणे कश्ट । जातली अखेर सुखान ॥३३॥ साई समर्थानी अंतर्ज्ञानान । ताचेंच

आयुश्य सोंपलां तें जाणून । सांगलें जें ताका पळोवन । आयकात तें शांत चित्तान ॥३४॥ आशिल्लो इतलो

आवयचो लळो । जाल्यार कित्याक हो भेस आपणायलो । कलंक भगव्याक लायलो । सोबना मोयपास ह्वा

भेसाक ॥३५॥ चल वचून तूं ओगी बस । वचूं दी आनीक थोडे दीस । जावं नाका असो कासावीस । येवजुया मागीर

ताचेर ॥३६॥ वाड्यांत आसतात खूब चोर । दारां लावन आसचें सादूर । सर्वस्वाचो करतले ‘अपहार । घालतले

दरोडो व्हडलो ॥३७॥ वैभव केन्नाच नासता शाश्वत । कूड ही सदांच अनित्य । मरण आसता लागींच नित्य । वळखून

■ १. बंधना. २. दितले. ३. खबर. ४. माया. ५. लट.

॥श्रीसार्वांश्चरीता॥ ४९०

हें दवरचो धर्म जागृत ॥३८॥ देह घरकान्न पूत हांचे विशीं । फुकट अभिमान जो लोकां मदीं । तत्प्रयुक्त त्रिताप
 बी । अनर्थ ऐहिकी हाका नांव ॥३९॥ दुसरो अनर्थ आमुष्मिक । लोक जे जे परलोक कामूक । परलोकूय
 मोक्षप्रतिबंधक । अधोमूख सदांच ॥४०॥ थंय नासता पुण्योपचय । थंयची प्राप्ती नासता निर्भय । क्षीण पुण्याचें
 पतनभय । आसा दुबाव विरयत थंयूय ॥४१॥ तरी हे ऐहीक-आमुष्मिक । दोनूय भोग अनर्थवहक । तांचो त्याग
 निशेख । आद्य उत्पादक आनंदाचो ॥४२॥ संवसाराक जे जे विटले । अढळ हरिपदीं जे जे रमले । तांच्या बंधाचें
 कुवाडेंच सुटलें । धरणें उठलें अज्ञानाचें ॥४३॥ हरिभजनस्मरणाची घडी । पाप ताप दैन्य दवडी । ध्यानांत हाडटकूय
 भोव आवडी । वाटायता तो संकश्टांत ॥४४॥ तुजी पूर्वपुण्याय खर म्हणून । पावलो तूं हांगा मेरेन । आतां म्हजे
 कडेन दिवन ध्यान । करून घे सार्थक जिवाचें ॥४५॥ फाल्यांच्यान भागवताचें । पारायण योग्य आरंभचें । तीन
 सप्ता त्या ग्रंथाचें । करचें शुद्ध अंतस्कर्णान ॥४६॥ जावन पूर्ण निर्वासन । कर त्या ग्रंथाचें श्रवण । वा भक्तीभावान
 वाचन । एकाग्रताय तत्पर ॥४७॥ प्रसन्न जातले भगवंत । सगल्या दुखखांचो करतले अंत । जातलो मायामोह शांत ।
 मेलटलें सूख उपाट ॥४८॥ जावन शुचिर्भूत । दवरून हरिचरणा कडेन चित्त । मेलोवन घे हें साइग व्रत । मोहनिर्मुक्त
 जातलो ॥४९॥ पाविल्लो निर्वाणाचो वेळ पलोवन । बाबांनी होच उपाय येवजून । घेतलो रामविजय वाचून ।
 जाका लागून समाधानी मृत्युंजय ॥५०॥ दुसऱ्या दिसा सकाळीं उठून । न्हावप धुवप आटापून । बाबांक पुजा फुलां
 ओंपून । केलो नमस्कार भक्तीभावान ॥५१॥ मारलें खांकेक भागवत । वाचपाक जाय एकांत । व्हाळा वयली

१. आधिदैवीक, आधिभौतीक आनी आध्यात्मीक. २. पारलोकीक. ३. सक्यल तोंड. ४. नाश. ५. मुळा सयत. ६. पयलो. ७. घालयता.

८. सदाचरणी आनी नितळसाण दवरून वागपी. ९. स्वता साईबाबांनी आपले कुडीचो.

श्रीसाईसच्चरीता ॥४११॥

॥ अध्याय ३१ ॥ दिसली तांकां योग्य तेना ॥५२॥ वचून बसले घालून आसन । सुरु केलें पारायण । संन्याशीच ते भगवत्प्रायण । केलें पूर्ण दोन सप्तांनी ॥५३॥ करपाक घेतकूच तिसरो सप्ता । दिसली अचकीत अस्वस्थता । वाडपाक लागली अशक्तता । दवरलो अर्दकुटो तसोच ॥५४॥ आयलो वाड्यांत परतून । काडले कश्ट दीस दोन । तिसऱ्या दिसा बुवान । धांपले दोळे सदां खातीर ॥५५॥ दवरून आपलें 'शीर । फकीर बाबांचे मांडयेर । संन्यासी जालो थंय स्थीर । मुक्तशरीर 'विदेही ॥५६॥ संन्याशाचें मरण । येतकूच बाबांक कळून । जालें तांचें आज्ञापन । दवरची कूड दीसभर ॥५७॥ इतल्यान उडोवं नाकात पुरून । जातलें तांचें पुनर्जिवन । लोकांनी व्हड आस धरून । केली राखण कुडीची ॥५८॥ एकदां गेल्लो प्राण कुर्डीतल्यान । तो कसो येत परतून । पूण बाबांचें उतर मानून प्रमाण । केली राखण कुडीची ॥५९॥ परिणामीं तें फळाक आयलें । बेवारस कूड राखीत गेले । चवकशे खातीर पुलीस आयले । जीव कसो येत प्रेताक ॥६०॥ हें कितें बाबा नासले जाणत । प्रेताक कसो जीव येत । आसलो मनांत एकूच हेत । चवकशी जावनूच कूड लागची मातयेक ॥६१॥ बेवारश्यांचो राजा धनी । चवकशी करी आकस्मीक मरणीं । जावची न्हय आदींच कुडीची 'दाटणी । म्हणून येवजण बाबांची ॥६२॥ आसूं, फुडें हें सगलें जालें । प्रेताचेर सगले संस्कार जाले । मागीर तें योग्य जाग्यार पुरलें । कार्य जालें संतांचें ॥६३॥ अशीच आनीक एक वार्ता । सांगतां श्रोत्यांक आतां । आयकात ती 'सादर चित्ता । कळटली व्यापकताय श्रीसाईंची ॥६४॥ भक्त एक बाळकराम । मानकर जाचें 'उपनाम । आसले बाबांचे भक्त परम । गृहस्थाश्रम करून ॥६५॥ मात फुडें तांची घरकान् । आयिल्ल्यान तिका मरण । सामके दुखावले तांचें मन । परमस्थैर्याक ते पावले ॥६६॥ फाटल्या

१. तकली. **२.** देहाभिमान सटिल्लो. **३.** चेपण. **४.** आदरान. **५.** आडनांव.

॥श्रीसार्वदामचरीत॥

जलमाची फलप्राप्ती । घडली साईंचरण संगती । लागली थंय निश्चल भक्ती । पूर्ण विरक्ती संवसारांत ॥६७॥
 आशापाश भुरगीं असले । तोडून मोह बंध सगले । पळयात मानकर दैवाआगळे । संवसारा वेगळे जाले
 सामके ॥६८॥ परमार्थ उद्धाराची परंपरा । परसेवेची मोहनमाळा । घालून आपल्या पुतांच्या गळा । ऐहीक सुखाक
 घालें कुलप ॥६९॥ होय एके तरेचो संन्यास । संन्यासाचे प्रकार अनेक । मात जो न्हय ज्ञानगर्भ हेरांक । हाडटा
 आडखळी पावला पावलार ॥७०॥ म्हणून हो साई उदारमूर्त । मानकरांची भक्ती उपाट । कृपा करची आयलें मनांत ।
 केली विरक्ती दृढ तांची ॥७१॥ अनेक जलमांचे संस्कारपटल । चंचल मन उरना अचल । इत्सां आकांक्षांचीं लहारं
 प्रबळ । वैराग्य अढळ थारना ॥७२॥ शिरडीच न्हय म्हजें स्थान । हांव आसां संवसार व्यापून । दाखोवपाक हें
 सप्रमाण । करीत आज्ञापन मानकरांक ॥७३॥ पुरो आतां रावला तें शिरडीक । हे घे रुपया बारा खर्चाक । चल
 मच्छिंदरगडार तप करूंक । सुखासमाधानान राव थंय ॥७४॥ आयकून तें साईवचन । आज्ञा वंदनीय मानून । घालून
 साशटांग लोटांगण । घेतलें दर्शन चरणांचें ॥७५॥ करून नमन नमळायेन । म्हणलें साईक बाळकरामान । घडना जंय
 तुमचें दर्शन । कितें हांवें करचें थंय ॥७६॥ हांगा नित्य पांयांचें दर्शन । घडटा चरणतीर्थ सेवन । जाता दीसरात सहज
 चिंतन । पडटलों थंय एकलोच ॥७७॥ तरी बाबा तुमचे विरयत । कसलें म्हजें थंयसर हीत । हें कळपाक ना हांव
 समर्थ । कित्याक धाडटात पयस इतले ॥७८॥ पूण धरचो न्हय दुबाव मनांत । गुरुच्या उतरांचो भक्तान केन्नाच ।
 केलो संकल्प स्थिणाक त्याच । निर्विकल्प मानकर ॥७९॥ म्हणलें बाबा माफ करात । क्षुद्र बुद्दीचे विचार मनांत ।
 नाका जाल्ले दुबाव येतात । लज म्हाका दिसता हाची ॥८०॥ हांव तर तुमचो आज्ञाधर । रावून नामस्मरण तत्पर ।
 फकत तुमच्या सामर्थ्याच्या बळग्यार । गडाचेर पसून रावन ॥८१॥ थंयसरूप करीन तुमचें ध्यान । तुमचे कृपामुर्तीचें

स्मरण । तुमच्याच पांयांचें चिंतन । हेंच सतत तप म्हजें ॥८२॥ तुमचे चरणीं अनन्य शरण । म्हजी स्थिती गमन
 आगमन । केल्ली आसतना तुमकां अर्पण । विचार हो कित्याक करचो हांवें ॥८३॥ तुमचे आज्जेची निजसत्ता थंयूय ।
 मनाक दितली शांतताय । अशी आसतना तुमची 'समर्थताय । फुकट हुसको करूं कित्याक ॥८४॥ साईसमर्थ ब्रह्म
 सनातन । ब्रह्मलिखीत तांचें वचन । पळयतलो जो विस्वास दवरून । घेतलो तो पूर्ण अणभव ॥८५॥ मागीर बाबांनी
 ताका म्हणलें । सादूरतायेन आयकूक सांगलें । वचन तें आपलें । दुबावाचे भानगडीक पडूं नाका ॥८६॥ चल
 बेगोबेग मच्छिंदगडार । दीसपट्टे तीनदां थंय तप कर । कांय तेंप वतकर । जातलो तूं पूर्ण स्वानंदनिर्भर ॥८७॥
 आयकून अशें आस्वासन । मानकरांक पडलें मौन । फुडें कितें उलोवं हांव दीन । जालो तयार वचपाक
 गडाचेर ॥८८॥ परत धरून साईचरण । घेवन उदी प्रसाद आशिर्वचन । मागीर मानकर स्वस्थ मनान । लागलो
 वाटेक मच्छिंदगडाचे ॥८९॥ पळोवन तें रम्य स्थान । जंय नितळ निर्मळ जीवन । थंयचो लहवपीक वारो पळोवन ।
 सुखावलो भोव मानकर ॥९०॥ असो मानकर साईप्रयुक्त । आसतना गडाचेर साईवियुक्त । केले तांणी तप यथोक्त ।
 यथानियुक्त रावून थंय ॥९१॥ पळयात बाबांचो चमत्कार । तपांत तल्लीन आसतना मानकर । प्रत्यक्ष दिलें दर्शन
 गडाचेर । जालो तांकां साक्षात्कार ॥९२॥ समाधी स्थितींत दर्शन जावप । हातूंत कसलेंच ना अजाप । पूर्ण तांणी
 पळयले समर्थांक । जागृतावस्थेंत आसतना ॥९३॥ न्हय फक्त नदरेन पळयले । बाळकरामान प्रत्यक्ष विचारलें ।
 बाबा कित्याक हांगा धाडले । आयकात कितें सांगलें तेना ॥९४॥ 'शिरडींत आसतना अनेक कल्पना । येवपाक
 लागिल्ले तरंग नाना । म्हणून तुज्या चंचल मना । गडप्रयाणा नियुक्त केलें ॥९५॥ पृथ्वी आप असल्या कञ्चांक ।

१. ताक. २. उदक. ३. मळबातल्यान पडपी करे.

॥**श्रीसार्वसच्चरीति**॥ (४९)

दाळून रचिल्या ह्या 'अगाराक'। साडेतीन हातांच्या घराक। शिरडी भायर नासलों तुजे खातीर ॥१६॥ आतां जो हंगा, तोच थंयूय आसा। पळोवन घे स्वस्थ चित्तान म्हाका। थंयच्यान जो हांवे धाडिल्लो तुका। हेच खातीर वळख" ॥१७॥ आसूं, फुडे हे मानकर। नियोजीत काळ सोंपतकर। येवंक आपल्या मुक्कामाचेर। सोडलो मच्छिंदरगड तांणी ॥१८॥ घरा वांद्रे गांवांत। वच्चें थंय आयलें मनात। पुणेच्यान दादर स्टेशनांत। थारायलें वचपाचें रेल्वेन ॥१९॥ गेले पुणें स्थानकांत। रावले लोकां मदीं रांकेत। तिकेट मेळपाचो नंबर येत। घडलो चमत्कार तेन्ना एक ॥२०॥ कुणबी भेस लंगोटी भेंडाक। खांद्यार उडयिल्ली कांबळ एक। असो अनवळखी प्रवाशी एक। जनेला कडेन पळयलो ॥२१॥ काढून दादरची तिकेट। कुणबी फाटीं वळळो जो नीट। बाळकरामाची 'दृश्टादृश्ट'। जातकूच लागीं पावलो ॥२२॥ विचारलें तुमी खंय वतात। "दादराक" बाळकरामान दिली जाप। तिकेट दिली ताच्या हातांत। म्हणलें ही दवरात तुमकां ॥२३॥ हांवूय वचपाचो आसलों थंय। पूण एक महत्वाचें कार्य हंगाय। गरज आसा रावपाकूच जाय। तेच खातीर उरता वचपाचें ॥२४॥ दिल्यार पसून कितलेय पयशे। तिकेट मेळोवप हें कुस्तार तशें। तेंच जेना कश्टां बगर जालें अशें। खोस परम मानकरांक ॥२५॥ मागीर ते तिकेटीचें मोल दितलो। म्हूण बोल्सांतल्यान जो रुपया काडलो। इतल्यान तो कुणबी गर्देत घुसलो। नाच्य जालो खंयचे कडेन ॥२६॥ बाळकरामान ताका सोदलो। सोद घेवन थकलो। पूण तो कसोच ना मेळळो। येवन थांबली रेल्वे तरीय ॥२७॥ नासली व्हाण पांयांक। फटकूर गुठलायिलें तकलेक। खांद्यार कांबळ लंगोटी भेंडाक। कुणबी भाव हो कोण तरी ॥२८॥ भाडेंय नासलें तें सादेंसुदें। स्वता दिवन रोख पदरचे। कित्याक हें उपकाराचें वर्जें। घालें हें कुवाडें

१. घराक २. नदरेक नदर

मानकराक ॥१०९॥ उदार आनी निरपेक्ष अंतस्कर्ण । असो हो कुणबी दिसपी कोण । कळळेंच ना निमाणे मेरेन ।
लागली खंत मानकरांक ॥११०॥ तशेच मागीर ते अजापीत । मेलपाची इत्सा धरून मनांत । रेल्वे आसा मेरेन स्टेशनांत । रावले उबे दारांत ॥१११॥ फुडें जेन्ना गाडी सुटली । मेलठलो म्हणपाची आस सोंपली । तेना गाडयेची खिळी धरली । मारली उडी डव्यांत ॥११२॥ गडा बयली प्रत्यक्ष भेट । तसोच हांगा हो वेगळो बेत । पळोवन कुणब्याचो वेगळोच झेत । लागली तळमळ मानकरांक ॥११३॥ आसुं, फुडें हे सद्भक्त । साईंचरणीं पूर्ण अनुरक्त । दृढ श्रद्धा भक्तीयुक्त । जाले कृतार्थ शिरडींत ॥११४॥ साईंसंलग्न पदाब्जरजीं । साईंनामाची घालीत 'रुंजी । भक्त-भोंवरो बाळकरामजी । शिरडींतूच रावले ॥११५॥ घेवन बाबांचें अनुज्ञापन । मुक्तारामजीक वांगडा घेवन । केन्ना केन्ना ते शिरडी सोडून । करताले भायर भोंवडी ॥११६॥ मात शिरडी केंद्रस्थान । वेळावेळार परत येवन । अखेरेक आयलें मरण । परम पावन शिरडींत ॥११७॥ फाटल्या जल्माच्या भाग्यान । नदर विशय साईंचो जावन । चरणीं तांच्या मन लागून । मरण निर्भय मेळळें जाका ॥११८॥ धन्य तात्यासाहेब नूलकर । धन्य मेघा 'भक्तप्रवर । निमाणे शिरडींत भजनतत्पर । प्राण जांणी सोडले ॥११९॥ मेघा जेन्ना पावलो 'पंचत्व । पळयात ताचें उत्तरविधान महत्व । आनीक बाबांचें भक्तसख्यत्व । मेघा तो धन्य आदींच ॥१२०॥ घेवन वांगडा भक्त समेस्त । मरणयात्रेंत गेले ग्रामस्थ । बाबाय गेले मसुंडेंत । ओंपलीं फुलां मेघाचेर ॥१२१॥ चलतना मेघाचें 'उत्तरविधान । दुकां आयलीं बाबांच्याय दोळ्यांतल्यान । मायेंत घुसपल्ल्या मनशा भशेन । जाले दुखेस्त भोव मनांत ॥१२२॥ प्रेमान बाबांनी

१. भावताड. २. श्रेष्ठ. ३. मरण. ४. निमाण्या क्रिया.

॥श्रीसार्वसच्चरीति ॥ १५६

आपल्या हातान | कूड धांपली फुलां घालून | करीत शोक दुकांनी रडून | मागीर ते फाटीं परतले ॥१२३॥ मनशाचो
 करपी उद्धार | अशे संत पळयले भरपूर | पूण साईबाबांची महती अपार | वर्णन कितलें करचें तिचें ॥१२४॥ वागा
 असलो कूर प्राणी | तो कितें मनशा भशेन ज्ञानी | पूण तोय लागलो तांचे चरणीं | अघटीत करणी साईंची ॥१२५॥
 ह्या अर्थांची एक रम्य कथा | आयकात नीट दिवन चित्ता | मागीर कळटली बाबांची व्यापकता | समचित्तताय
 सगल्यांक ॥१२६॥ एकदां जालो चमत्कार शिरडींत | आसतना 'महानिर्वाणाक दीस सात | रावलो उबो येवन
 दारांत | गाडो एक बैलांचो ॥१२७॥ वयर एक वाग प्रचंड | गळ्यांत जाच्या साखळदंड | बांदून दवरिल्लो गडगंज |
 तोंड जाचें भिरांकूळ ॥१२८॥ आसलें ताका एक दुखणे | उपाय करून डोंबारी थकले | अखेरेक संतदर्शन करपाचें
 थारलें | निर्णय जालो तांचो ॥१२९॥ डोंबारी ते आसले तीन | तो वाग तांचें जगपाचें सादन | गांवागांवांत खेळ
 करून | भरताले पोट आपले ॥१३०॥ भोंवतां भोंवतां तो वाठार | पडली बाबांची लिला कानार | दर्शन घेवपाचो
 जालो विचार | व्हेलो वांगडा वागाकूय ॥१३१॥ चरण साईंचे चिंतामणी | अश्टसिद्धी लोटांगणीं | नवनिधी
 घेताल्यो लोळणीं | पियेताल्यो तीर्थ पांयांचे ॥१३२॥ माथें दवरूया तांच्या चरणांचेर | 'दुवा' मागुया वागा खातीर |
 संतांच्या आशिर्वादाच्या बळयार | जातलें कल्याण सगल्यांचें ॥१३३॥ म्हणून त्या डोंबांच्यान | वागाक देवयलो
 दारा कडेन | सांखळ आंवळून धरून | रावलो थंयच तिश्टत ॥१३४॥ आदींच कूर भिरांकूळ मस्त | तातूंत आसलो
 तो पिडेस्त | म्हणून सामको अस्वस्थ | पळयताले कवतुकान समस्त ॥१३५॥ वागाची स्थिती त्या डोंबांच्यान |
 केली बाबांक पुराय कथन | मागीर तांची मान्यताय मेळोवन | आयले परत दारा कडेन ॥१३६॥ पळचो ना वाग

तोडून । अशे तरेन सांखळ आंवळून । सवकासायेन ताक हाडून । केलो उबो साई मुखार ॥१३७॥ तेजोराशी त्या साईक पळोवन । वाग येतांच सौंपणा कडेन । कळना कित्याक गेलो दच्कून । जालो नतमस्तक आदरान ॥१३८॥ कितलो पळयात चमत्कार । जातकूच दोगांयची नदरेक नदर । वाग चडना फुडेंच सौंपणांचे । लागलो पळोवंक प्रेम भावनेन ॥१३९॥ रोखडोच शेंपडेचो गोंडो फुलयलो । तीनदां जमनीर प्रहार केलो । साईचरणांचे देह दवरलो । सगलें जालें शांत शांत ॥१४०॥ एकदांच भयंकर 'डरकलो । रोखडोच थंयच पंचत्व पावलो । लोक सगलो अजापलो । वाग शांत जाललो पळोवन ॥१४१॥ हेवटेन डोंबारी जाले खिन्न । परत तेच दिसले प्रसन्न । कारण पिडेस्त तो मरणासन । प्राणी निर्बाणाक पाविल्लो ॥१४२॥ साधुसंतांचे नदरे मुखार । वचप प्राण हें पुण्य थोर । वागा असलें जनावर । मेळटा मोक्ष सगल्यांक ॥१४३॥ काय फाटल्या जल्माचो ऋणी । पावयलें रीण जालो 'अनृणी । देह दवरलो साई चरणी । करणी अघटीत विधीची ॥१४४॥ दवरतांच संतचरणी मस्तक । मरण येता ज्या प्राण्याक । थंयच तो पावता उद्धाराक । हीच जोड जल्माची ॥१४५॥ व्हड भाग्याचो आसले बगर । केन्ना संतांचे नदरे मुखार । पडत व्हय बेठेंच शरीर । जायत उद्धार कोणाचो ॥१४६॥ नदरे मुखार साधूंचे । परमसूख देह दवरपाचें । अमृत जाता पियेल्ल्या विखाचें । ना खोस ना दुखबूय मरणाचें ॥१४७॥ नदरे मुखार संतचरण । आसतना ज्या प्राण्याक मरण । धन्य देह तो कृष्णार्पण । नासता ताका पुनर्जनन ॥१४८॥ संतांचे नदरे 'सन्मुख । मरण न्हय तें वैकुंठसूख । जिखलो ताणें मृत्युलोक । दुखबूय ना ताका पुनर्जल्माचें ॥१४९॥ संतांच्या फुड्यांत प्राण सोडटा । ताका पुनरावृत्ती नासता । तेंच पापांचें प्रायश्चीत आसता । पावता तो पूर्ण उद्धाराक ॥१५०॥ संतांचें संपूर्ण अवलोकन । करीत जाता जें

॥श्रीसार्वदामचरीत॥

देहपतन । ताका कित्याक म्हणचें मरण । निजउद्घारण तेंच खरें ॥१५१॥ पळोवपाक गेल्यार पूर्वविधान । कोण तरी हो पूण्यवान । मिरोवपाक गेलो विद्येचो अभिमान । जालो अपमानीत हरिभक्त ॥१५२॥ ताच्या शापाक लागून । आयलो हे क्रूर योनींत जल्मून । लागलो चरणाक उशशापाच्या योगान । अभिनव करणी भक्तांची ॥१५३॥ दिसलें मेळळो ताका उशशाप । साई दर्शनान जळळें पाप । तुटले बंध सौंपले त्रास । जालो उद्घार आपसूक ॥१५४॥ पूर्ण सभाग्य आसले बगर । करें मरण संतांचे नदरे मुखार । त्रिताप त्रिपुटी त्रिगुण काबार । जावन निर्गूण रावलो ॥१५५॥ असो पूर्वकर्म अनुबंध । सुटलो क्रूरदेह संबंद । तुटलो लोखंडी सांखळेचो बंध । ईश्वरी निर्बंध सगलो हो ॥१५६॥ साधुसंतांच्या चरणां भशेन । उद्घारगाती खंय हेर कडेन । ती ह्या वागाक मेळून । समाधानी जाले ते डोंबारी ॥१५७॥ वाग तांच्या पोटाचें साधन । वाग तांच्या कुटुंबाचें पोशण । त्याच वागाक येतकूच मरण । जाले दुखेस्त ते डोंबारी ॥१५८॥ डोंबाच्यान विचारलें म्हारजांक । आतां कितें करपाचें वागाक । कसो लावपाचो मातयेक । तुमीच दियात सद्गती ताका ॥१५९॥ म्हणलें ‘करू नाकात खंत । हांगाच आसलो ताचो अंत । तोय व्हड पुण्यवंत । व्हड सुखाक पावलो ॥१६०॥ त्या तक्याच्या फाटल्यान । शंकराच्या देवळा कडेन । पुरात ताका थंय व्हरून । नंदी कुशीक दियात गती ॥१६१॥ पुरतकच ताका ताचे कुशीक । तोय पावतलो सद्गतीक । रिणा मेकळे बंधमुक्तीक । तुमच्याच हातांतल्यान पावतलो ॥१६२॥ फाटल्या जल्माचो रीणकार । पावोवपाक रीण हो अवतार । तुमच्या बंधनांत साचार । रावलो तो आयजवेर’ ॥१६३॥ डोंबारी मागीर ताका घेवन । गेले शंकराच्या देवळा कडेन । व्हरून नंदीचे फाटले वटेन । लायलो ताका मातयेक ॥१६४॥ कितें तरी चमत्कार आगळो । वाग तत्काळ कसो मेलो ।

॥ अध्याय ३१ ॥ पूर्ण फक्त सातूच दिसां उपरांत । बाबाय
प्रकार इतलोच जर घडिल्लो । विसरून वचपाचो येन्ना म्हणसर ॥ १६५ ॥ पूर्ण फक्त सातूच दिसां उपरांत । बाबाय
जाले विलीन अनंतांत । म्हणुनूच उगडास हो मनांत । जायत रावता सतत ॥ १६६ ॥ फुडल्या अध्यायांत आनीकूय
गोड । बाबांनी सांगलें आपल्या गुरुचें 'कोड । पूर्ण केली गोखले बाईची 'होड । दिवन जोड अनुग्रहाची ॥ १६७ ॥
हेमाड साईनाथांक शरण । गुरुहातान बांयंत उरफाटो हुमकळावन । कशी बाबांनी कृपा संपादन । केली तें कथन
आयकुचें ॥ १६८ ॥ संतसज्जनांनो तुमच्या आशिर्वादान । रचिल्लो भक्त हेमाडपंतान । जय अणकारीत
श्रीसाईसच्चरितांतल्यान । दर्शनमहिमा नांवाचो हो एकतिसावो अध्याय सोंपता हांगाच ॥

॥ श्रीसद्गुरुसाईनाथार्पणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥

○ ○ ○

१. कवतूक. २. इत्सा.

॥ श्रीसाईसच्चरीता ॥ ४२०